

האבלים ואת המנחמים, ומאחר שלא לו ברכה לעצמם, ולא לו ברכה לעצמם, אין מברכים, עד שיהיו מאלו עשרה, ומאלו עשרה. מנחמים אומרים לאבלים, "אחינו, בעל נחמות ינחם אתכם, ברוך אתה ה' מנחם אבלים". ואבלים אומרים למנחמים, "אחינו, בעל הגמול ישלם לכם גמולכם הטוב, ברוך אתה ה' משלם הגמול".

ח. תנחומי אבלים.

כשחוזרים מקבורת המת, אם הם עשרה, עומדים בשורה סביב האבל, ומנחמים אותו^א. ואם אינם עשרה אינם מנחמים בשורה.

ט. ברכת חתנים.

במשתה הנישואין, אם יש עשרה, מוסיפים בברכת המזון ברכות חתנים, המבוארות במסכת כתובות, ואמר רבי יצחק אמר רבי יוחנן, שחתן מצטרף למנין עשרה.

י. זימון בשם.

במסכת ברכות מבואר, ששלושה שאכלו כאחד, מוסיפים בברכת המזון ברכת זימון, לצרף ברכתם יחד, שאומר להם האחד נברך שאכלנו משלו, והם עונים ברוך שאכלנו משלו.

וכשהם עשרה, מוסיפים בברכה זו הזכרת השם, שאומר להם המזמן, נברך אלקינו שאכלנו משלו, והם עונים, ברוך אלקינו שאכלנו משלו. אבל בפחות מעשרה אין דרך ארץ להזכיר את ה'.

יא. פדיון קרקעות הקדש.

הבא לפדות קרקעות מיד הקדש, צריך לפדותם בבי"ד של עשרה, ואחד מהם כהן, שיעריכו כמה הקרקע שווה.

וביאר שמואל הטעם, שמתוך כך שנאמר בפרשת בפרשיות פדיון הקדשות עשר פעמים שיהיה ההקדש בפני כהן, [שלושה בערכין, ושלושה בבהמה, וארבעה בקרקעות], למדנו שצריך שיהיה הפדיון בפני עשרה בני אדם^ב. והנה בפעם הראשונה שנאמר שיהיה אותו אדם כהן, הדבר מלמד שעליו להיות כהן. אכן כדי ללמד שגם כל השאר יהיו כהנים, לא היה צריך לפרש שיהיו כהנים, ודי היה לומר שיהיה הפדיון בפני איש, [והיינו

^א כן פירש רש"י במשנה. וי"ל"ע אם שורה זו, היא ברכת המנחמים הנזכרת באות ז', או שזה דבר אחר.

^ב קשיא לי, אמאי לא בעי אחד עשר, דאין [עושים] ביי"ד שקול בכל דבר שהוא תלוי שעומד בשקול הדעת. [תוס'].